

Karin Netten houdt van theater dat je in een wervelwind meeneemt

Ze wil toegankelijk theater maken, maar kiest voor haar debuut bij Toneelschuur Producties voor de beruchte monoloog *Koliek* van Rainald Goetz. Karin Netten moet smakelijk lachen om de paradox. “Ik herken in veel zware stukken juist de zwarte humor.”

“Het is heerlijk om zo’n lange aanloop te hebben,” vertelt Karin Netten vier maanden voor de première van *Koliek*, haar debuut bij Toneelschuur Producties/Ro Theater. “Ik heb het stuk onlangs wéér opnieuw gelezen en merk dat de hoofdpersoon mij steeds meer raakt. Hij is zo ongelooflijk eenzaam en strijdt zo fanatiek tegen het leven...” *Koliek* is een monoloog van de Duitse toneelschrijver Rainald Goetz. Het is een stuk over een wiskundige die besloten heeft zich dood te drinken. Hij is klaar met het leven. Als het stuk begint, zijn we beland in de laatste zeventien seconden van zijn leven. Maar Goetz rekt die seconden op tot een uur en een kwartier. In die tijd proberen zijn hersenen in een ultieme uitbarsting van vitaliteit alsnog het leven te begrijpen. Dat klinkt als zware kost, maar Netten noemt het stuk ook grappig. Ze moet lachen. “Ja, dat is misschien een afwijking. Ik herken in veel zware stukken juist de zwarte humor, ook in *Koliek*. Die doorgeslagen wiskundige, die zichzelf uitroept tot koning van het denken maar die uiteindelijk vast loopt in de ontoereikendheid van taal en ook een gewoon hoopje mens blijkt te zijn – dat contrast en gebrek aan realiteitszin vind ik aandoenlijk. Misschien dat ik daarom ook zo houd van Arnon Grunberg.”

Tegelijkertijd vindt ze het stuk op een zekere manier heel herkenbaar. “In mijn ogen zitten we op een bepaalde manier allemaal in een dergelijk isolement. Ik herken dat in elk geval ook bij mezelf. Hoewel we meer communicatiemiddelen dan ooit tot onze beschikking hebben, schermen we onszelf steeds meer af. Ik kan me heel zelfverzekerd opstellen en uitstralen dat ik alles onder controle heb. Iedereen heeft die kant, maar op toneel wil ik dat openbreken en daar de kwetsbaarheid tegenover zetten.

Het risico van een monoloog als *Koliek* is dat het publiek gaat denken: goh, wat een knap stukje werk van die acteur. “Dan heb ik mijn werk niet goed gedaan,” meent Netten. “Ik houd van theater dat je hoofd even uitschakelt en je in een wervelwind meeneemt naar een andere wereld. Theater dat van hart tot hart spreekt. Dat is misschien een wat traditionele opvatting van theater maken, maar ik geloof dat alleen zo een stuk je kan raken. Pas na afloop moet je je realiseren wat je nu eigenlijk is overkomen. Dan gaan je hersenen aan het werk.”

Haar voorkeur als regisseur gaat uit naar het moderne theaterrepertoire: “Ik ben gefascineerd door Lars Norén, Thomas Bernhard, Botho Strauss maar ook schrijvers van mijn generatie.” De namen die Netten noemt zijn niet direct de meest toegankelijke auteurs. “Toch denk ik dat het mogelijk is hun werk op een toegankelijke en aantrekkelijke manier in de grote zaal te brengen, zonder daarbij de inhoud uit het oog te verliezen. Ik wil graag een groot publiek raken. Bij het woord „repertoire“ denken veel mensen direct aan stoffig, saai en elitair. Ik wil laten zien dat het helemaal niet zo hoeft te zijn. Repertoire gaat over de grote verhalen, die ons laten zien wat het is om mens te zijn.”

In het werk van de genoemde auteurs speelt taal een grote rol. “Ik zie taal als een masker dat wij opzetten. Veel mensen denken: zo lang ik praat, gaat het goed met mij. In mijn stukken ga ik op zoek naar de waarheid onder of achter de woorden. Zeventig procent van onze communicatie is immers non-verbaal, onze fysiek verraadt ons. Vaak kom je dan uit bij de kwetsbaarheid van de mens, zijn behoefte aan contact en tegelijkertijd zijn angst voor de ander. Dat leidt bijvoorbeeld tot sociale onhandigheid. Mijn personages lijden nogal eens aan „huidhonger“, ze hunkeren naar aanraking, maar weten niet hoe ze die moeten bereiken.”

Tegenover de gesproken tekst zoekt Netten een sterk tot de verbeelding sprekende theatertaal. “Als regieassistent van Alize Zandwijk bij het Ro Theater heb ik geleerd niet bang te zijn voor het barokke en groteske. Zij inspireerde en stimuleerde mij theatraal te werken en geen enkel middel bij voorbaat te schuwen als je het publiek wilt raken.” Ze lacht. “Als een cliché werkt, maak ik daar dankbaar gebruik van.”

Netten voelt zich bij Toneelschuur Producties/Ro Theater helemaal op haar plaats. “Toneelschuur Producties is bij uitstek de plek waar mijn fascinaties voor taal, repertoire en de grote zaal samenkomen. Hier kan ik die elementen verder ontwikkelen. De alliantie met het Ro Theater biedt perspectief op de toekomst, de grote zaal.”

Netten noemt *Koliek* hoopvol en troostrijk. Dat klinkt tegenstrijdig voor een stuk waarin de hoofdpersoon zichzelf dood drinkt. “Ja, maar het leven is paradoxaal. De levenslust in het stuk raakt mij. Die combinatie van enorm leven en tegelijk enorm dood drinken vind ik fascinerend.

Bovendien laat Goetz zien dat het geen zin heeft om in het denken te verzanden. Misschien is de zin van het leven minder ingewikkeld dan de wiskundige denkt. Als je ongelukkig bent, moet je niet in apathie wegzinken, maar een stap naar buiten zetten, richting de wereld en de ander.”

En daarmee raakt ze aan de kern van wat theater voor haar betekent. “Onze tijd gaat zo snel, we worden geleid door de machines waarmee we ons omringen. Ik zie het theater bij uitstek als de plaats waar je momenten kunt creëren van stilstand en ontroering. Ik weet niet of het mogelijk is om met een theatervoorstelling iemands leven te veranderen. Maar als je een moment troost kunt bieden, mag je je als theatermaker gelukkig prijzen.”

Karin Netten (1979) maakt met *Koliek* haar debuut bij Toneelschuur Producties/Ro Theater. Zij studeerde in 2008 af aan de Regie Opleiding van de Theaterschool aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Haar afstudeervoorstelling *De Nacht, de Moeder van de Dag* kreeg een eervolle vermelding van de Ton Lutz jury op het ITs Festival 2008. Zij regisseert repertoiretoneel, muziektheater en maakt voorstellingen vanuit improvisatie. Daarnaast werkt ze als freelance regieassistent bij het Ro Theater.